

Stavíme velkou vesnici

Zamýšlíme se nad tím, proč nefungují mechanismy samosprávné demokracie tak, abychom v centru Čech stavěli město. Takové, jak je známe ze současných mekk urbánního života – Londýna, Berlína či Barcelony, abychom uvedli příklad měřítkem bližší Praze.

V čem spočívá kořen procesu, který ve svém důsledku může znamenat nehubá lokální centra a rozteklé okraje? Je zřejmé, že neexistuje obecná dohoda, jestli ono živé, koncentrované či husté město chceme. Z toho vyplývá obava politické elity volené na poměrně krátké období.

Krátká exkurze:

- Zákony jsou zjevené (desatero), poznané (Archimédův zákon) a dohodnuté (stavební zákon a OTP).
- Jsme v zásadě smíšené etnikum definované hranicí obsazeného teritoria a dohodnutým znakem – jazykem (v současném světě se nejedná o samozřejmost).
- Pro naše vzorce chování není v dnešní době, vzhledem ke složitému vývoji, charakteristický etnický, ale spíše sociálně kulturní původ. Jsme v dobrém i špatném smyslu dcery a synové naší krajiny a venkova.
- Jsme zbaveni značné části historicky městského obyvatelstva hovořícího německým jazykem. Zřetelně stále tíhneme k životu v krajině.

Tento v zásadě pozitivní vztah má v dnešní době paradoxní dopady:

Nebudujeme totiž sevřená města, ale velké vesnice. Město je jak v koncepci, tak v konkrétním příkladu těžko „projednatelné“. Tyto svoje vzorce chování vkládáme skrze své technické elity do dohodnutých zákonů (OTP). V pražském pojetí lze vedle sebe postavit dva domy jen pokud jejich vzdálenost je větší než jejich výška - a to dokonce bez ohledu na světové strany!

Přestože začínáme až téměř dětsky poznávat radosti městského života, město ničíme. Teze Athénské charty, kterou stále používáme jako argumenty přiměřenosti, vhodnosti, vzduchu, vodě a zemi, přitom už neplatí. Vzduch má totiž smysl, když voní, voda, když proudí a stromy, když šumí.

Kompaktní město je na černé listině.

Není čas něco změnit?

Co můžeme pro změnu udělat? Co venku a co uvnitř?

- 1) Chápat Prahu-velkoměsto jako součást proměnlivého organismu celého regionu – neuvažovat pouze v intencích uměle vymezených správních jednotek (Hlavní město Praha, Středočeský kraj...).
- 2) Vnímat jasnou radiální strukturu metropole – ta je patrná zejména na dopravním uspořádání (Praha jako uzel celostátní silniční a dálniční sítě, železničních tras) a poloze lokálních městských center středních Čech (Beroun, Kladno, Mělník, Kolín...).
- a) Vymezit a propojit již částečně existující pásy volné krajiny kolem města – megapark.
- b) V dopravním řešení vymezit a podpořit 3 dopravní okruhy (Městský okruh, Pražský okruh a tzv. aglomerační okruh).
- c) Vytvořit hierarchii typů sídel, v závislosti na infrastruktuře (zejména dopravní).
- 3) Posilování vlastností jednotlivých sídel v závislosti na jejich typu.
- a) Vědomé zahušťování zdrojových sídel a jejich částí, které jsou obdařeny stávající strukturou s potenciálem rozvoje (např. Jižní Město).
- b) Zachování volné („řídce urbanizované“) krajiny.

Ing.arch.PetrHlaváček

proděkan FA ČVUT

Text psán v roce 2008